

KINH CHỮ PHÁP TẬP YẾU

QUYỂN 5

Phẩm 11: ĐỐI TRỊ TÂM

*Phật giảng thuyết chánh pháp
Dạy thân là vô thường
Đối với rượu, nữ sắc
Cẩn thận chớ buông lung.
Tâm giống như quốc vương
Có quyền lực ở đời
Làm cho những chúng sinh
Đọa vào hiểm nạn sâu.
Do tâm tạo các nghiệp
Mê loạn sinh lo sợ
Người trí khéo giữ tâm
Được an ổn tối thượng.
Dẫn sinh nơi tốt đẹp
Lôi kéo vào đường ác
Lìa cấu, được tịch tĩnh
Sẽ đạt quả chân thường.
Ai thích giảng chánh pháp
Biết rõ rồi mới nói
Nhờ tâm ý thanh tịnh
Thành tựu hạnh thù thắng.
Người khéo điều phục tâm
Không lưu chuyển theo tâm
Bỏ sau mọi phiền não
Như mặt trời trừ tối.
Lại nữa, tâm như giặc
Giặc ấy không do người
Lửa dữ đốt Tu-di
Lửa tâm cũng như vậy.
Kẻ ngu bị tâm khiến
Các căn lại phóng túng
Sinh ra các khổ não
Cách xa đạo Bồ-đề.
Giặc tự tâm sinh khởi
Là tâm nào có gì
Trói buộc loài hữu tình
Kéo đến chốn Diêm-ma.
Ai ham thích cảnh dục*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Không tu tập chánh pháp
Kẻ ngu theo đạo tà
Sẽ đọa vào địa ngục.
Tâm như lửa trong lửa
Khó điều phục vô cùng
Vì tâm khó điều phục
Nên chịu khổ nặng nề.
Tâm tự ý buông lung
Luôn tạo các lầm lỗi
Khéo lìa xa dục nhiễm
Không bị khổ bức bách.
Chính vì sinh tâm ấy
Phải chịu quả khổ này
Làm lành là nhân vui
Tạo ác chịu quả khổ.
Do tâm tạo nghiệp ấy
Vì nghiệp lãnh quả này
Tâm tương ứng với nghiệp
Sẽ phải chịu luân hồi.
Con người do tâm ý
Tạo tác các nghiệp ác
Sẽ bị lửa địa ngục
Thiêu đốt mãi không ngừng.
Vì tâm tạo các tội
Từ tâm chịu quả báo
Nên biết tâm ý đó
Do nhân duyên sinh khởi.
Chúng sinh tâm cuồng loạn
Ung dung tạo tội lỗi
Đọa vào trong địa ngục
Phát sinh lòng lo sợ.
Hãy nương dựa chánh pháp
Đừng theo tâm làm ác
Làm lành được khinh an
Làm ác chỉ trái đạo.
Tất cả do tâm tạo
Quả cũng từ tâm có
Tâm sinh ra mọi thứ
Quả báo cũng như vậy.
Tâm như người thợ vẽ
Vẽ chúng sinh ba cõi
Không bao giờ an trụ
Luôn chuyển động theo tâm.
Lại nữa, tâm là gốc
Có thể mở hay buộc*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Nghiệp thiện là giải thoát
Bất thiện thì trói buộc.
Chúng sinh rơi lưới nghiệp
Lại bị tâm chế ngự
Không mong đến Bồ-đề
Như mù không thấy đường.
Chỉ có một tâm này
Tạo tác tất cả nghiệp
Tâm nào theo nghiệp ấy
Có mặt khắp ba cõi.
Lại nữa, như năm sắc
Hiện hiện ra đủ màu
Năm căn duyên trần cảnh
Lưu chuyển khắp mọi nơi.
Như bức họa thế gian
Mọi người ai cũng thấy
Nên biết họa sĩ tâm
Khéo léo không thấy được.
Như hình tượng trên vách
Đẹp xấu do thợ vẽ
Nghiệp duyên thiện, bất thiện
Đều do tâm tạo tác.
Tâm ấy luôn suy xét
Ngày đêm không hề ngừng
Với những nghiệp đã tạo
Chịu quả báo tương tự.
Ai bị tâm chế phục
Thích làm mọi việc ác
Lâm chung sinh lo sợ
Không tránh khỏi khổ đau.
Nghiệp giống như thợ vẽ
Tùy chỗ mà hiển hiện
Do tâm đã tạo tác
Quả ấy phải chuyển theo.
Do các nghiệp sai khác
Nên quả báo cũng thế
Bị tâm ý sai sử
Giống ruồi trong ba cõi.
Nếu người theo tâm mình
Sẽ tạo tất cả nghiệp
Người khéo điều phục tâm
Được an lạc chân thường.
Tâm tùy nơi đi, đến
Bạo ác hoặc khinh động
Hay thay! Điều phục tâm*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Tâm tịnh không còn khổ.
Người khéo chế ngự tâm
Trừ bỏ các tội lỗi
Lìa tội là người trí
Không phải chịu khổ đau.
Khổ não từ tâm sinh
Hiểu chúng không do người
Bức bách khó chịu đựng
Đều do tâm khinh động.
Trời, Rồng, A-tu-la
Dạ-xoa, Tất-xá-già
Đều do tâm làm chủ
Có mặt khắp ba cõi.
Tâm dẫn sinh cõi trời
Và vào cõi nhân gian
Cho đến xuống đường ác
Như xe lăn không khác.
Tâm bị cảnh lôi kéo
Kẻ ngu bị mê loạn
Do tâm sinh tham ái
Chịu vô lượng khổ não.
Tâm do si hành động
Bạo ác, có sức mạnh
Nói được, không thấy được
Niệm niệm mau tan diệt.
Người trí khéo điều phục
Các tội lỗi của tâm
Sẽ vượt khỏi lưới ma
Đạt đến bờ giải thoát.
Tâm sinh khởi nghi hoặc
Đối trá biến đổi nhiều
Nếu nương dựa tâm ấy
Sẽ đưa đến hiểm nạn.
Hãy hỏi tội của tâm
Các căn được tịch tĩnh
Không vướng tội, trái pháp
Khéo đạt được thật tướng.
Được thiên định tối thắng
Nhân duyên sinh từ tâm
Đọa vào trong đường ác
Cũng do tâm ý khởi.
Tâm ấy có năng lực
Tạo tác tất cả nghiệp
Trong cảnh giới hư không
Sát-na không dừng nghỉ.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Khó thấu rõ tâm ấy
Vì nó không hình tướng
Dẫn sinh trong thế gian
Không tâm sẽ chẳng đến.
Thân tạo tác các nghiệp
Đi đâu, trụ ở đâu
Kết quả đều thấy được
Tâm không thể thấy được.
Tâm này khó điều phục
Do nghi si không biết
Dẫn dắt các chúng sinh
Mau hướng đến địa ngục.
Tâm này tạo các nghiệp
Lại tu tập phước đức
Hiểu nó như huyễn hóa
Luôn nương tựa Chánh đạo.
Tâm này đi không biết
Đến cũng chẳng thấy được
Lôi kéo loài hữu tình
Qua lại trăm ngàn đời.
Dao bén không chặt được
Lửa dữ chẳng thiêu đốt
Kẻ ngu si không trí
Sẽ bị chúng hoại diệt.
Dây nghiệp rất bền chắc
Trói buộc chúng sinh ngu
Trải qua trăm ngàn kiếp
Kéo mãi không đứt được.
Tâm này trong sát-na
Tạo nghiệp thiện, bất thiện
Người điều phục tâm ý
Ở đâu cũng an lạc.
Từ cửa sáu căn ấy
Tham trước các cảnh giới
Tâm lôi kéo hữu tình
Không biết đọa hiểm nạn.
Hư không vốn rộng sáng
Tánh nước luôn lặn trong
Tâm này cũng như thế
Sinh nghiệp thiện thù thắng.
Tìm cầu mọi cảnh giới
Luôn nghĩ chuyện hội họp
Vì tâm nương các căn
Như vua theo tùy tùng.
Tâm ấy luôn giông ruổi

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Thân lại đi theo tâm
Cùng nhau tạo năng lực
Trôi trong biển ba cõi.
Tạo tất cả các nghiệp
Đều do tâm sai khiến
Nếu không có nhân tốt
Chẳng được chút sướng vui.
Hãy tìm cầu chánh pháp
Tu tập các thiền định
Tâm lìa các tội ác
Như mặt trời khỏi mây.
Nếu tâm trụ trong định
Sẽ sinh ra chánh kiến
Tại gia sinh tịnh tín
Sẽ thoát nạn luân hồi.
Nếu tâm không tạo ác
Tội lỗi không sinh khởi
Lìa phiền não thanh tịnh
Thường sinh lên cõi trời.
Tâm này theo các căn
Trôi nhanh từng giây phút
Người khéo phòng hộ tâm
Sau sinh lên cõi trời.
Nếu để tâm sai sử
Tạo tác tất cả tội
Nương tựa hạnh phi pháp
Ở mãi trong luân hồi.
Tâm này từng sát-na
Sinh diệt trăm ngàn lần
Bản tánh luôn khinh động
Như hư huyễn, không thật.
Tâm này có sức mạnh
Giống ruồi không ngừng yên
Bậc trí thức tịch tĩnh
Khéo trói buộc tâm mình.
Tâm này khó điều phục
Làm các căn loạn động
Người trí khéo giữ gìn
Đạt được bờ giải thoát.
Tâm này không nhàm chán
Dây tri túc buộc được
Người khéo điều phục tâm
Là người trí ở đời.
Tâm này duyên cảnh dục
Thường sinh lòng yêu thích

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Làm lành dứt trừ được
Tạo ác càng tăng thêm.
Người nào tâm tịch tĩnh
Xem đục lạch như độc
Kẻ ngu buông tâm mình
Đam mê cho là đẹp.
Tâm này khi tạo tác
Các nghiệp sẽ sinh theo
Do căn cảnh sinh khởi
Khiến hòa hợp tương ứng.
Người trí đã biết rồi
Xả bỏ được khinh an
Xem mọi sắc như nhau
Còn sinh tưởng gì khác.
Tất cả cảnh giới sắc
Là nhân làm tâm loạn
Người khéo điều phục tâm
Rời bỏ mọi lầm lỗi.
Như một hạt giống lúa
Sinh hương sắc khác nhau
Do mọi thứ hòa hợp
Tất cả tùy tâm sinh.
Như người thợ ở đời
Khéo sửa sang máy móc
Nương chánh pháp trị tâm
Người ấy thường an lạc.
Cảnh giới lôi kéo tâm
Kẻ ngu sinh vui mừng
Trí tuệ có sức mạnh
Mau được sự thanh tịnh.
Lại nữa tâm chuyển động
Duyên khắp các uẩn, giới
Và ở trong ba cõi
Do không hiểu chân thật.
Cũng như trong biển lớn
Gió thổi sóng nổi lên
Khi tâm - cảnh hòa hợp
Lưu chuyển theo thế gian.
Nghiệp thiện dắt dẫn tâm
Nhất định được quả tốt
Hãy thực hành nghiệp thiện
Đừng tạo các nghiệp ác.
Tâm tương ứng với định
Như nước không gió động
Tất cả từ duyên sinh

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Theo nghiệp mà hướng đến.
Tâm này rất mau chóng
Qua lại từng sát-na.
Hoặc sinh trong cõi trời
Hay hướng về địa ngục
Tâm đoạn trừ tội ác
Tạo ra tất cả thiện.
Đưa đến cửa giải thoát
Nên nói tâm như thế
Tâm này rất nhanh lẹ
Không có gì hơn được.
Ai không khéo đề phòng
Sẽ luôn đắm dục lạc
Tâm này trong sát-na
Tạo ra nghiệp thiện, ác.
Tự tánh vốn khinh động
Tìm mãi không thể được
Tâm này đến không biết
Đi cũng chẳng thấy gì.
Duyên hợp thì tạm có
Duyên tan biết về đâu
Tâm này không chứa nhóm
Cũng chẳng tồn tại lâu.
Không thể giữ gìn được
Khắp mọi nơi không thấy
Tâm cũng là lực sĩ
Do hòa hợp sinh khởi.
Phân trâu và ma-ni
Hai thứ cũng như thế
Sắc căn... lại như vậy
Tất cả từ thức sinh.
Chưa từng thấy pháp nào
Không hòa hợp mà có
Như thế các cảnh giới
Chúng sinh khó đoạn trừ.
An trụ trong chánh pháp
Tham dục làm được gì
Tâm này rất hung hiểm
Sức mạnh khó điều phục.
Thích tạo tác các nghiệp
Kẻ ngu không hiểu biết
Do tạo tác các nghiệp
Làm nhân để lưu chuyển.
Thường ở trong ba cõi
Luôn chịu mọi khổ đau

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Dù chết vì bệnh phong
Chưa chắc đọa đường ác.
Nhưng bị bệnh tham dục
Nhất định đọa địa ngục
Tội của tâm lớn nhất
Luôn tạo các nghiệp ác.
Bệnh phong không phải thiện
Nên siêng tu thắng hạnh
Bệnh phong có thể trị
Thân mất nó cũng tan.
Bệnh tham dục không thể
Tồn tại trăm ngàn đời
Nên biết bệnh tham dục
Khác với bệnh phong hàn.
Khéo tu hạnh thù thắng
Là tội lỗi tham dục
Tâm này như thấy thuốc
Chữa trị bệnh của tâm.
Chẳng phải như thế gian
Chỉ chữa trị thân bệnh
Tâm suy nghĩ việc lành
Không sinh khởi ô nhiễm.
Kẻ ngu không chánh pháp
Bị đọa trong đường hiểm
Người nào thích thiên định
Nương sống trong núi rừng.
Kẻ ngu không tịch tĩnh
Hay gây gỗ tranh cãi
Tâm như là họa sĩ
Vẽ ra mọi hình tượng.
Đều do tâm tạo tác
Trôi mãi trong năm đường.
Họa sĩ tuy khéo tay
Vẽ trăm ngàn thể loại
Nghiệp họa rất rộng lớn
Vẽ hết cả ba cõi.
Vẽ vô số chúng sinh
Lưu chuyển trong năm đường
Vì nghiệp rất rộng lớn
Có mặt khắp mọi nơi.
Lại nữa họa sĩ tâm
Vẽ ra các lưới nghiệp
Loài hữu tình thế gian
Đều bị nghiệp ràng buộc.
Bức họa có thể hư

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Vì gió mưa tro bụi
Trăm ngàn vô số kiếp
Nghịch họa vẫn như cũ.
Trái đất có hư hoại
Nước biển cũng khô cạn
Chỉ nghịch họa trường tồn
Tùy nơi mà hiển hiện.
Nghịch lực luôn theo đuổi
Quả báo không sai lầm
Tâm chúng sinh phóng túng
Trôi lăn trong các cõi.
Người nào tâm tham lạc
Mong đến cảnh giới dục
Không trừ nghịch bất thiện
Chắc chắn vào nạn khổ.
Vì vậy hãy điều tâm
Nó độc ác đáng sợ
Thích hòa hợp cảnh dục
Độc ái luôn tràn đầy.
Không màng đến hiểm nạn
Luôn tìm cầu dục vọng
Vui hết khổ kè bên
Phải tự chịu quả báo.
Người nào sợ cõi ác
Tâm họ thường tịch tĩnh
Nhờ tâm tịch tĩnh ấy
Càng thêm lớn tuệ mạng.
Tâm này có sức mạnh
Bạo ác khó đề phòng
Người trí khéo điều phục
Lìa được mọi lo sợ.

M